

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-к Мария Антонова Шнитер, ПУ „Паисий Хилендарски“
във връзка с провеждане на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в
Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки;
Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата,
научна специалност „Културна антропология – Нематериално културно наследство и
културни политики”, обявен в ДВ 10/14.05.2021 г.

Със заповед № Р33-4301 от 10.08.2021 г. съм определена за член на научно жури в описания по-горе конкурс. В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр.10/14.05.2021 г. и в интернет-страницата на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра „Етнология“ към Философско-исторически факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Елица Руменова Стоилова от същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Познавам кандидатката от самото начало на нейното обучение в Пловдивския университет през 1989 година и със задоволство мога да заявя, че тя е един от примерите за успешно изграждане на научноизследователски и академичен ресурс в рамките на „пловдивската школа“ по етнология и социология. Участието ѝ в обявения конкурс за доцент е навременно и ще допринесе за кадровото укрепване и развитие на този основен център на социалното и хуманитарно знание в България.

В установения от закона срок д-р Е. Стоилова е внесла комплект документи, които отговарят на формалните изисквания. Тя се включва в обявения конкурс с една монография, две студии и шест статии, както и с една глава от колективна монография, всички публикувани след защитата на докторската ѝ дисертация (2014). Студиите и две от статиите са издадени в реферирани периодични издания (едната от тях – в чужбина), а останалите – в тематични и конферентни сборници. Две от статиите са на чужди езици. Освен това през периода 2015-2021 г. Е. Стоилова участва в шест научни проекта, три от тях – международни, два – национални и един – вътрешноуниверситетски.

С така описаната научна продукция кандидатката удовлетворява количествените параметри на конкурса и минималните държавни стандарти за заемане на академичната длъжност „доцент“, както и специфичните изисквания на Философско-историческия факултет.

Обща характеристика на дейността на кандидата

Научното творчество на Елица Стоилова може да бъде разгледано в две тематични области, които по различен начин се вмести в изследването на нематериалното културно наследство и културните политики. Първата и основна насока на търсенията ѝ е свързана с темата за фестивалността и конструирането на локалното културно наследство чрез употребите на храната като маркер за локална идентичност. На тази тема са посветени една от студиите и четири от статиите (чието съдържание отчасти се дублира), както и монографията, която представлява обобщение и завършек на предварително публикуваните теоретични идеи и анализи на теренни материали. Поради тематичното препокриване между тези няколко публикации бих ги коментирала заедно.

Централен принос на кандидатката в тази група публикации е извеждането на общ теоретичен модел на процесите на трансформация в празничната култура, случващи се в последните две десетилетия у нас. Разгледани са характерните особености на тези нови форми на празничност, процесът на валоризация на храни и хранителни технологии като автентични, уникални за определен регион, както и социалните и икономическите трансформации, до които водят. Във връзка с ефектите на глобализацията се стъпва върху теоретичните рамки на фестивализацията и неолокализма като вече утвърдени понятия. За да се разкрият спецификите и процесите зад новата празничност, е предложен новият термин *гастролокализъм* като представящ процесите на конструиране на локалност и автентичен местен продукт. Така актуалните изследователски парадигми са усвоени и успешно адаптирани към българския социален и културен контекст. Безспорно ценен е разработеният от кандидатката подход за разбирането на тези нови форми на колективно празнуване като свързани с преосмислянето на културата, традициите и територията, както и проследяването на динамичните процеси на културен плурализъм, мобилност и глобализация.

Убедена съм, че тази оригинална и приносна част от изследванията на д-р Стоилова предстои да бъде доразвита и приложена при анализите на нови теренни материали, а и при формулирането на реални културни политики в бъдеще.

Втората група публикации на д-р Стоилова засяга различни аспекти на нематериалното културно наследство. В две от тях (студията в *Социологически проблеми* от 2020 г. и статията в *Семинар_BG 18* от 2020 г.) се анализират процесите на трансформация в отношението към

храни и напитки съответно в първата половина на XX и в 20-те години XXI век. Епохата на модерност (респ. постмодерност) се очертава през призмата на променящите се общностни и обществени нагласи към консумацията, възоснова на детайлно проучен теренен материал. Останалите две публикации са резултат от работата на кандидатката в рамките на проекта CU TENDA, финансиран по програмата Творческа Европа. Става дума за една статия в съавторство с М. Златкова (липсва протокол за уреждането на авторските права) и за главата от колективната монография, издадена в рамките на проекта, посветена на творчеството на художника Никола Заров. Двата научни текста свидетелстват за задълбочено и внимателно вглеждане в особеностите на каракачанската култура и за умението на Стоилова да извлича сведения за своите анализи не само от преките срещи „на терен“, но и от съответния социален и културен контекст.

Да обобщя: представените за рецензиране научни публикации са доказателство, че кандидатката в конкурса за доцент е овладяла в необходимата степен „занаята“ на академичния труд и е постигнала степен на изследователска зрелост, която ни позволява да очакваме сериозни бъдещи крачки в науката.

Що се отнася до нейната преподавателска работа, представителни за нея са авторските лекционни курсове по общо десет дисциплини в различните степени на обучение, за които Е. Стоилова е изготвила съответните информационни пакети (учебна програма, конспект, библиография, изисквания за изпит, изпитни материали и т.н.). Работата ѝ със студентите и докторантите към Катедра Етнология е свидетелство за умението да предаде знанията си на следващите поколения и така да осъществи съхранението на традициите на академичната общност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Възоснова на всичко казано дотук може да се обобщи, че кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ д-р Елица Руменова Стоилова е представила за участие в конкурса документи и материали, които отговарят на изискванията на ЗРАС в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатката в конкурса е представила значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’, които съдържат оригинални

научни приноси. Научната и преподавателската квалификация на Елица Стоилова е несъмнена.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на почитаемото Научно жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Философско-историческия факултет за избор на Елица Руменова Стоилова на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност „Културна антропология – Нематериално културно наследство и културни политики”, за нуждите на Катедра Етнология.

04.10. 2021 г.

Изготвил становището:

(проф. днк Мария Шнитер)